

Средно училище за хуманитарни науки и изкуства “Константин Преславски” Варна

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА УЧИЛИЩЕТО 2016 - 2020 г.

(актуализирана на 13.09.2018 г., Протокол от заседание на Педагогическия съвет №19)

Настоящата стратегия има за цел да определи посоките за развитие на училището в съответствие със Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО) и придружаващите го стандарти, да гарантира качествено образование в различните профили и образователни степени, чрез които се осъществява обучението. Стратегията се основава на анализ на досегашните постижения и резултати от учебния и възпитателния процес, на текущото състояние на материално-техническата база и човешките ресурси, на демографските изменения и миграционните процеси, на тенденциите за масово и безалтернативно навлизане на модерните технологии и др.

1. МИСИЯ

Мисията на СУ за ХНИ „Константин Преславски” - Варна е създаването на образовани и възпитани личности с развит интелектуален, емоционален и творчески потенциал.

2. ВИЗИЯ

В края на стратегическия период училището:

- да бъде желано от учениците и техните родители като институция, която предлага много добри условия за развитие на личността;
- да предлага качествена образователна услуга, която да допринася учениците да имат високи резултати на национални външни оценявания, конкурси, състезания, изследвания, научни, творчески форуми и др.;
- да обучава ученици в прогимназиален и гимназиален етап;
- да предлага многообразие от профили – хуманитарни науки, обществени науки, изобразително изкуство, музика;
- да предлага професионално обучение по специалности от професионално направление „Музикални и сценични изкуства“;

- да бъде желано място за работа на мотивирани и висококвалифицирани учители и непедagogически персонал;
- да разполага със съвременна и добре оборудвана материална база;
- да е допринесло за издигане авторитета на образованието в община Варна.

3. ЦЕЛИ

3.1. Стратегическа цел е учениците да придобият функционална грамотност. Извеждането на преден план на практическото прилагане на придобитите знания и умения осмисля образователния процес и повишава мотивацията за учебен труд.

3.2. Цели с организационен характер:

1. Оптимизиране на разходите и осигуряване на допълнителни приходи с цел наличие на средства за финансиране на различни дейности и стимулиране на учители и ученици;
2. Постигане на високи нива на трудовите възнаграждения, за да бъде училището конкурентно на пазара на труда;
3. Поддържане и модернизирание на материалната база за подобряване условията на труд и учене;
4. Повишаване качеството на квалификационната дейност, за да има реално подобрене на образователния продукт;
5. Поддържане на позитивен и толерантен диалог между страните в образователния процес чрез различни дейности за преодоляване на противоречията;
6. Интензивно въвеждане и използване на ИКТ в образованието за осъвременяване на дидактическите средства и методи;
7. Оптимизиране на документооборота за намаляване на административната тежест в институцията;
8. Постигане на коректни партньорски взаимоотношения с останалите институции и родителите в интерес на работата.

4. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ДО МОМЕНТА

4.1. Вид на училището

Средно училище за хуманитарни науки и изкуства „Константин Преславски“ е създадено през 1988 г. като хуманитарна гимназия. През 2003 г. училището е преименувано в Национална гимназия за хуманитарни науки и изкуства, в резултат на доказани високи резултати в учебната, възпитателната и извънкласната дейност. Поради нормативните промени в Закона за предучилищното и училищно образование, от учебната 2017/2018 гимназията е преобразувана в Средно училище за хуманитарни науки и изкуства. Понастоящем в училището се обучават ученици от V до XII клас. След защитен проект, с Решение № 391 на Министерски съвет от 17.07.2017 г. и Решение №

472 от 09.07.2018 г. е включено в списъка на иновативните училища в Република България за учебните 2017/2018 г. и 2018/2019 г.

Основата на дългосрочната политика за развитието на училището е разгръщане на цялостния потенциал на учениците, чрез интеграцията на профилите по хуманитарни науки и изкуства. В резултат на това поетапно се създават, развиват и утвърждават профилите „Хуманитарен“ – Български език и литература и „Хуманитарен“ - История и цивилизация (1988 г.), „Изкуства“ - Изобразително изкуство (1995 г.), „Изкуства“ – Музика (1999 г.), „Чуждоезиков“ – съвременни и класически езици (2003 г.), „Изкуства“ – Хореография (2006 г.), „Обществени науки“ – География (2017 г.) и професионално обучение по професия „Танцьор“ с две специалности – Български танци и Модерен танц (2017 г.).

Учебни планове, по които се извършва обучението в X, XI и XII клас са уникални, утвърдени със заповед на Министъра на образованието през 2003 г. Те са създадени от учителите, в сътрудничество с хабилитирани лица от ВУЗ и включват учебни предмети, които се изучават единствено в нашето училище. Учебните планове, по които се обучават учениците в V, VI, VIII и IX клас са иновативни, а в VII клас – типови.

Интересът към училището е постоянен и много висок. Приемът се извършва след завършен IV клас и след завършен VII клас. В настоящия момент в училището се обучават 1465 ученици, разпределени в 58 паралелки, както следва – 10 в профил „Хуманитарен“ – Български език и литература, 8 в профил „Хуманитарни науки“ – Български език и литература, 3 в профил „Хуманитарен“ – История и цивилизация; 2 в профил „Обществени науки“ – История и цивилизации; 2 в профил „Обществени науки“ – География и икономика; 3 в профил „Чуждоезиков“ - Съвременни и класически езици; 4 в профил „Изкуства“ - Изобразително изкуство; 2 в профил „Изобразително изкуство“, 3 в профил „Изкуства“ - Музика; 2 в профил „Музика“, 3 в профил „Изкуства“ – Хореография, 2 професионални паралелки по специалности „Български танци“ и „Модерен танц“, 5 паралелки с разширена подготовка по български език и литература; 2,5 паралелки с разширена подготовка по изобразително изкуство; 2,5 паралелки с разширена подготовка по музика; 3 паралелки с подготовка по хореография.

4.2. Характеристика на профилите

- Профил „Хуманитарен“ в X, XI и XII клас включва две направления – Български език и литература и История и цивилизация. Уникалността на обучението се определя от учебните предмети Фолклор и митология, Езикова култура, Риторика, Световни религии, Културология, Археология, История на изкуството, Етнография. Учениците в двете направления изучават интензивно съвременни чужди езици и класическите езици: латински, старогръцки и старобългарски. Възпитаниците на профила са носители на много престижни награди в областта на хуманитаристиката – от националните конкурси „Петя Дубарова“, „Живеем в земята на Ботев“, „Моята България“ и др. Сред сериозните научни постижения на учениците са наградите от редовното участие в сесиите

на Ученическият институт към БАН. Изследователската дейност на учениците включва ежегодно участие в археологически експедиции; изследователски проект „Аспарухово – бъдеще на фолклорния свят“, включващ събираческа и изследователска дейност на автентичен фолклор; изследване на българската история, представено в поредица открити уроци по родолюбие. Създадена е училищна музейна сбирка със собствен фонд и годишен експозиционен календар. От учебната 2017-2018 година направлението „История и цивилизации“ е вече към профил „Обществени науки“, като запазва спецификата си, благодарение на иновативния си учебен план, а профильт за учениците от VIII и IX клас се нарича „Хуманитарни науки“.

- Профил „Чуждоезиков“ – Съвременни и класически езици – приоритет в обучението по профила е интензивното изучаване на съвременни езици (английски, немски, френски, италиански и руски език) и разширено изучаване на класическите езици – латински и старогръцки. Съгласно промените в новия закон този профил може да съществува само в езиковите гимназии, поради което в училището няма нов прием по него.

- Профил „Обществени науки“ се реализира за първи път през учебната 2017-2018 година и включва две направления – с първи профилиращ предмет История и цивилизации или първи профилиращ предмет География и икономика. Осъществява се по иновативни учебни планове, в които през годините допълнително се изучават Старобългарски език, Фолклор и митология, Езикова култура, Археология, Старогръцки език, Етнография, Латински език, История на изкуството, География и картография, Странознание и Екология.

- Профил „Изобразително изкуство“ – обучението по живопис, скулптура, графика и приложни изкуства се реализира от известни варненски учители и творци. В учебния план на профила е включено изучаване на естетика, компютърна графика и дизайн и история на изкуствата. След десети клас обучението по изобразително изкуство се осъществява в специализирани студия. Характерно за профила е провеждане на ежегодна учебна практика – пленер. Изявите на учениците включват постоянни участия в регионални и национални конкурси и проекти (естетизиране на средата в детски, здравни и социални заведения, както и училищната среда), изнесени изложби в културни институти на Варна, МОН – София и Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив, Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“. Реализацията на учениците от профила е устойчиво насочена към висши учебни заведения със сходни специалности.

- Профил „Музика“ – освен традиционното обучение по народно пеене и народни инструменти (гайда, гъдулка, кавал и тамбура), на засилен интерес се радват поп и джаз пеенето, китарата, акордеонът и пианото. В учебния план на профила са включени дисциплините Солфеж, История на музиката, Хорова практика, Българска народна музика, Хореография, Оркестър/Хор и Етнография. Заложено е и индивидуално обучение по музикален инструмент/пеене и по задължително пиано. Учениците от профила са участвали във всички национални и регионални фолклорни конкурси и са лауреати на стотици награди. Забележителни са изявите им и на международните конкурси „Фолклор без

граница“, „Трикси“, „Маестро Захари Медникаров“, „Свят, изкуство и море“, „Роза ветров“ в Москва и „Меха“ в Хърватия. Всяка година сред учениците има удостоени със стипендии за даровити деца.

• Профил „Изкуства“ – Хореография – учениците се обучават по този профил в две направления - български народни танци и съвременни танцови техники. Обучението по хореография се допълва от Класически екзерсис, Характерен екзерсис, Танци на народите, Репертоарни образци, Теория на специалността, Композиция и импровизация, Етнография. Всяка година се провеждат изнесени творчески лагери. Учениците от профила са водещи в ежегодното провежданото „Най-дълго училищно хоро“. Освен богатата концертна дейност и участието в майсторските класове, над 60 пъти танцовите състави са лауреати от всички национални фолклорни конкурси, участници са в различни международни фестивали – в Италия, Китай, Румъния, Австрия и др. През 2016 г. учениците от паралелките с изучаване на хореография спечелиха националното телевизионно състезание на БНТ „Надиграй ме в училище“. След приемането на Закона за предучилищното и училищното образование, от учебната 2017-2018 година профилът продължава да съществува като професионално обучение по професия „Танцьор“ с две специалности – Български танци и Модерен танц.

4.3. Извънкласни дейности

Един от акцентите в стратегията за развитие, стъпил здраво на традицията и целящ постигането на функционална грамотност, е съчетанието на класно-урочна с извънкласна дейност. Свидетелство за многоликия и атрактивен образ на образователно-възпитателния процес са извънкласните дейности, осигурявани кадрово и финансово от училището. Творческите заложи и стремежът към изява се реализират в:

- Ежегодна Национална конференция по литература, история и философия с участие на известни български учени и творци. Провежда се без прекъсване от 1993 г. до сега.
- Ежегоден Алманах с творчеството на учители и ученици със собствен идентификационен номер в Националната библиотека. Издава се от 1993 г. до сега;
- Училищен вестник „Профили“ с две международни награди за училищна медия;
- Художествена галерия „Ракурси“ със собствен изложбен календар. Създадена през 1999 г. Представя творби на ученици, учители и гостуващи експозиции;
- Арт-салон – място за творчески срещи с изтъкнати културни дейци от страната и чужбина; място за провеждане на майсторски класове по музика и уроци по родолюбие;
- Пролетен салон на изкуствата – ежегодно провеждан през месец април. Включва изложби, концерти, майсторски класове, музикален конкурс „Музикални бисери“, конкурс за рисунка върху асфалт „Тебеширено детство“, Графити фест, срещи с изпълнители на автентичен фолклор;

- Активна концертна дейност – ежегодно участие в Рождественските и Великденски празници от културния календар на Община Варна; два коледни концерта на профил Музика и Хореография; ежегоден майски годишен концерт-спектакъл на училището; благотворителни концерти, подкрепящи социални и хуманитарни каузи; образователни концерти в училища и читалища;
- Младежка трибуна на свободното слово; вечери на езиците, на физиката и астрономията, на математиката; уроци по родолюбие.
- Действащи художествени състави:
  - Представителен ансамбъл на училището, включващ народен оркестър, народен хор и танцов състав (лауреат на всички национални конкурси, провеждани в България; носител на званието „Представителен“ от Националния конкурс „Орфеево изворче“);
  - Представителен народен оркестър;
  - Представителен народен хор;
  - Детски народен хор;
  - Гайдарски оркестър;
  - Тамбурашки оркестър;
  - Китарен оркестър;
  - Духов оркестър;
  - Представителен танцов ансамбъл;
  - Детски танцов ансамбъл;
  - Танцов състав за съвременни танцови техники (вице-световен шампион от Dance World Cup 2012, Villah, Austria);
  - Мажоретен състав.

За хармоничното развитие и двигателната култура на учениците училището финансира спортни секции по хандбал, волейбол, баскетбол, футбол и бадмингтон. Отборите на училището са заемали призови места на националните ученически игри.

4.4. Организация на дейността

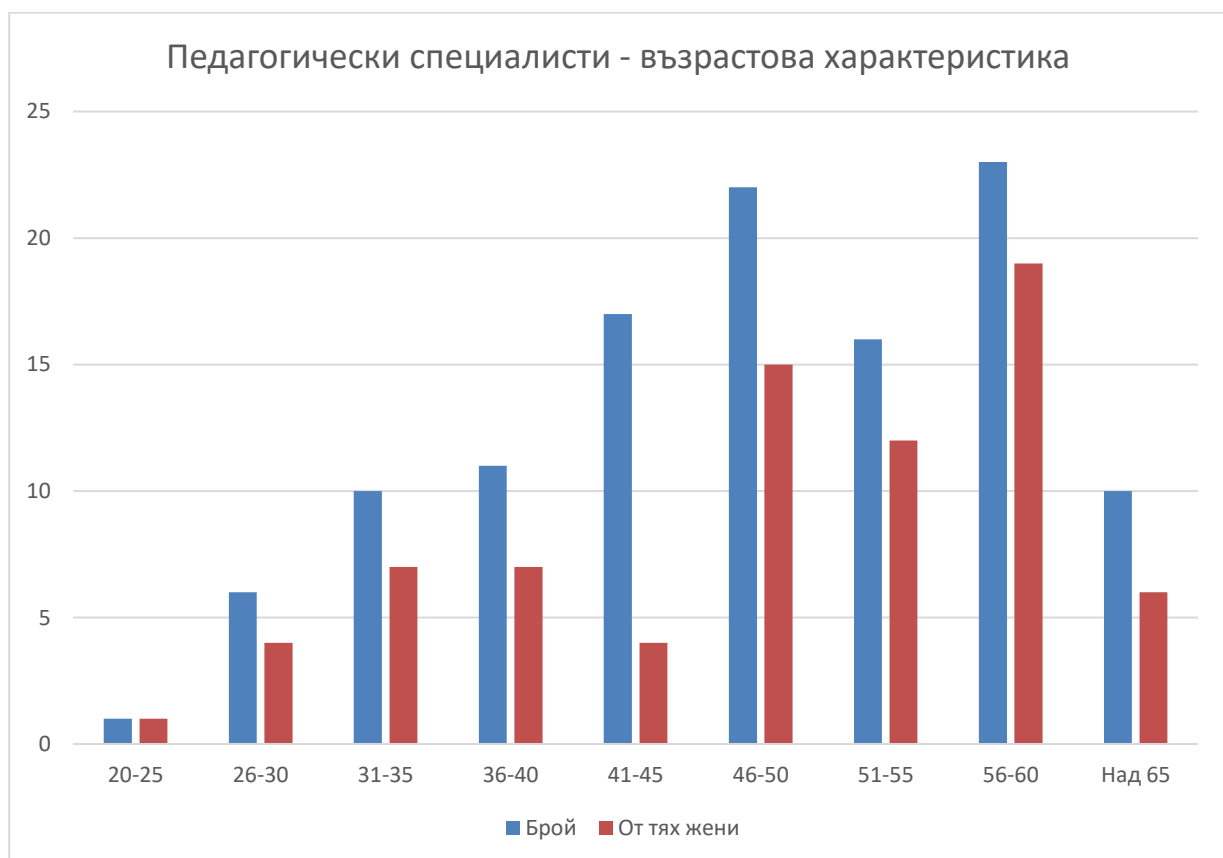
Цялата мащабна дейност в СУ за ХНИ се реализира от екип, включващ високо-квалифицирани педагогически специалисти и непдагогически персонал. В училището работят както педагози с богат опит, така и млади специалисти; изявени варненски творци в областта на музиката, литературата, живописата, скулптурата и графиката, членове на творчески съюзи, автори на поетични и критически книги, художници със самостоятелни национални и международни изложби, хореографи с авторски сценични изяви, автори на обработки по фолклорни музикални текстове, преподаватели във ВУЗ. Четирима от учителите са носители на наградата на МОН „Неофит Рилски”. В предходните години колективът на училището е двукратно удостоен с награди: през 2001 година – специална награда на кмета на община Варна, през 2006 година - награда „Варна” в системата на народната просвета. Индивидуалните носители на награда „Варна” са над 10. От учредяването на наградата на община Варна за

млад учител, ежегодно учители от училището са удостоявани с приза за успешен старт в професията.

През учебната 2018-2019 година в СУ за ХНИ „Константин Преславски” – Варна ще работят 131,5 педагогически специалисти, от които четирима заместник-директори и трима психолози. Непедагогическият персонал включва 29 служители в администрацията, работници и чистачи.

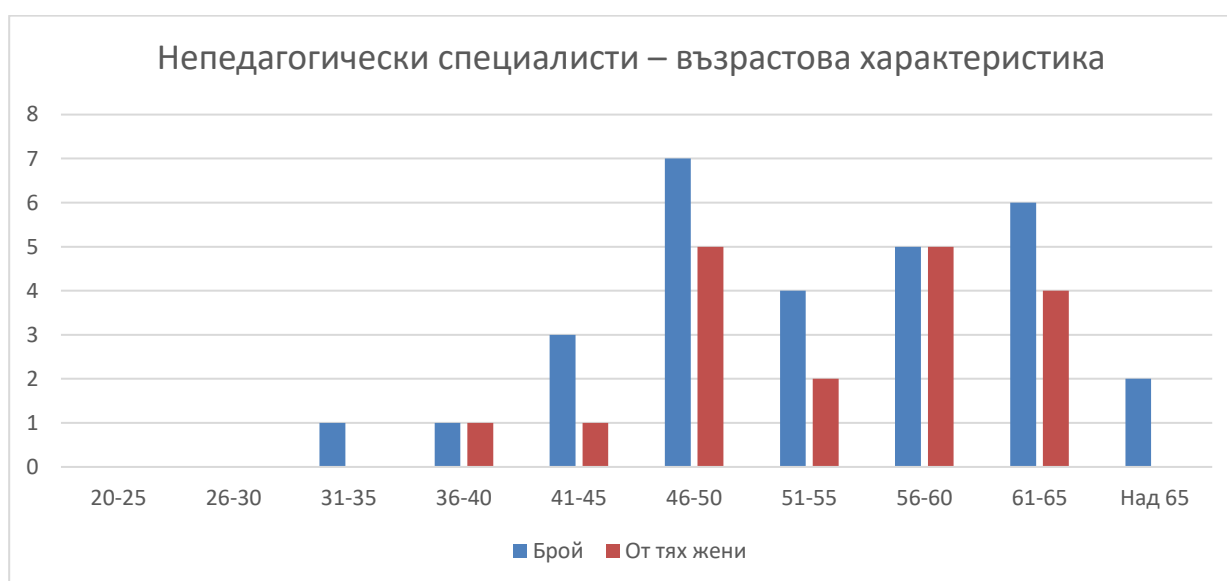
4.4.1. Педагогически специалисти – възрастова характеристика (към 15.09.2018 г.)

№ по ред	Възраст	Брой	От тях жени	Процент	Пенсионери	От тях жени	Процент	Трудоустроени	От тях жени	Процент
1	20 – 25	1	1	100%	0	0	0 %	0	0	0 %
2	26 – 30	6	4	69%	0	0	0 %	0	0	0 %
3	31 – 35	10	7	73%	0	0	0 %	0	0	0 %
4	36 – 40	11	7	83%	0	0	0 %	0	0	0 %
5	41 – 45	17	4	80%	0	0	0 %	0	0	0 %
6	46 – 50	22	15	73%	0	0	0 %	2	2	100%
7	51 – 55	16	12	77%	0	0	0 %	1	1	0 %
8	56 – 60	23	19	68%	1	1	100%	2	0	0%
9	61 – 65	20	7	50%	7	6	85 %	1	0	0%
10	Над 65	10	6	54%	6	3	50 %	1	1	100%
Общо:		135	92							

4.4.2. Непедагогически специалисти – възрастова характеристика (към 15.09.2018 г.)

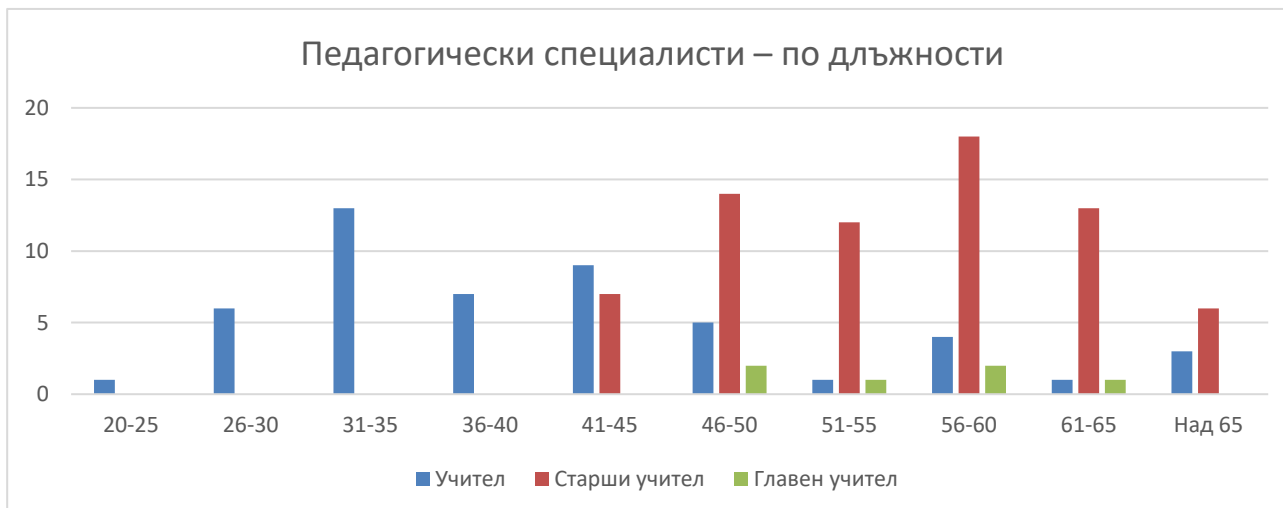
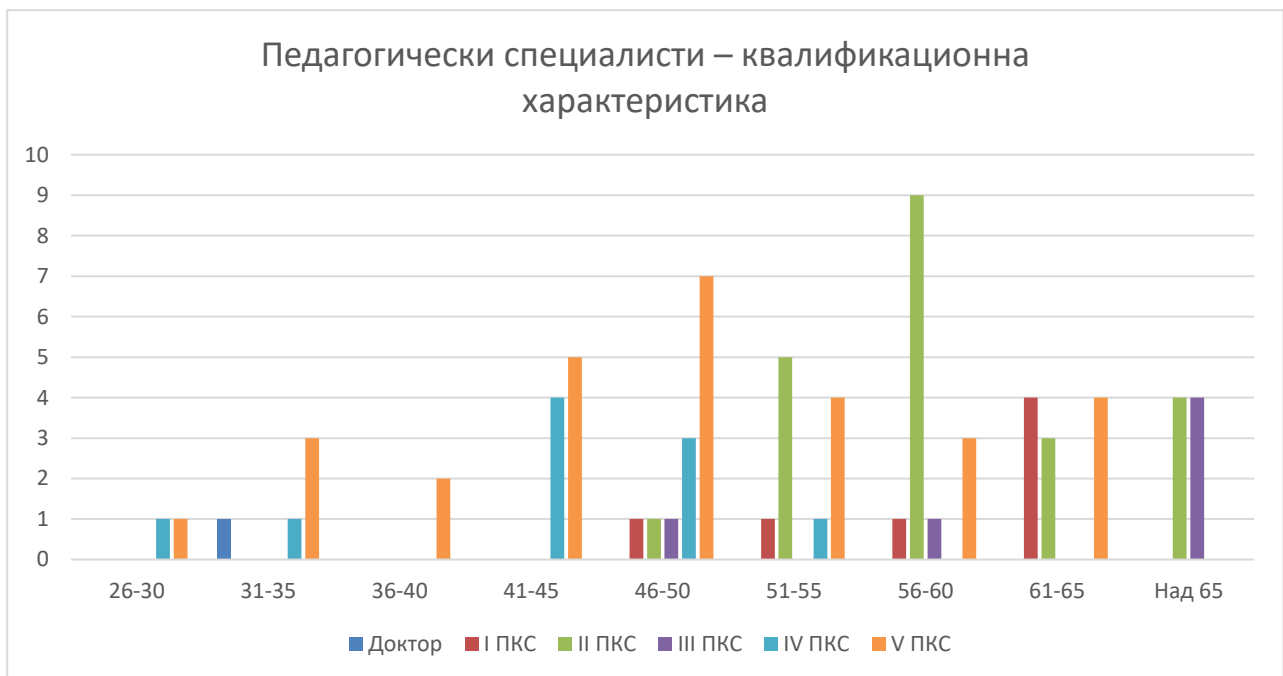
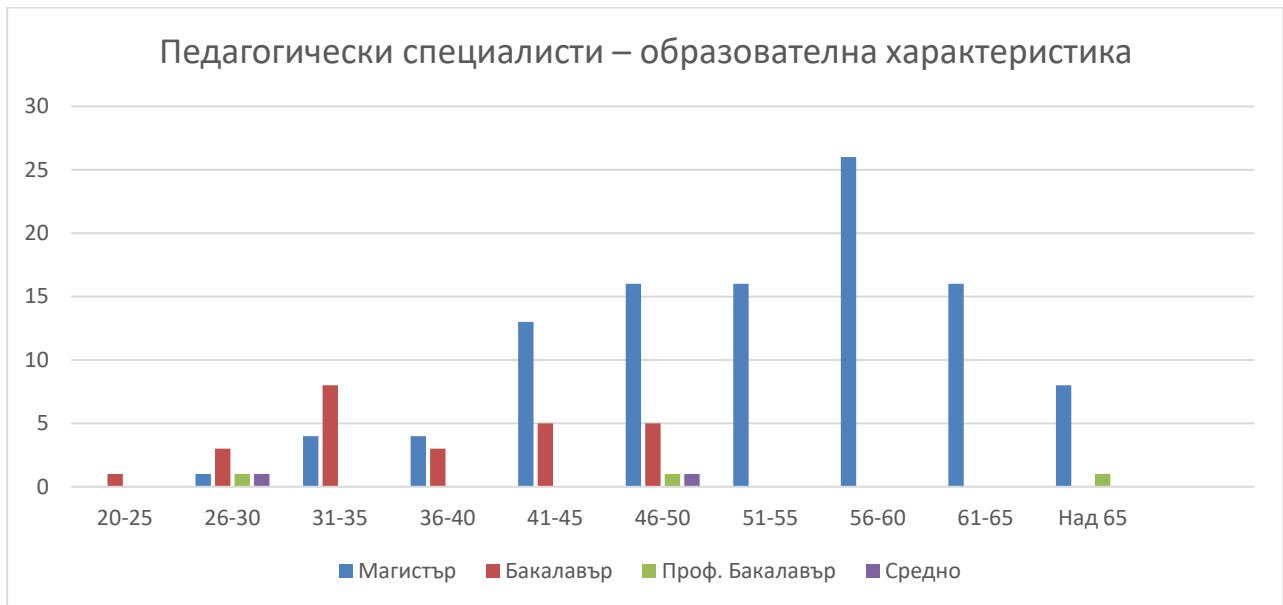
№ по ред	Възраст	Брой	От тях жени	Процент	Пенсионери	От тях жени	Процент	Трудоустроени	От тях жени	Процент
1	20 – 25				0	0	0 %	0	0	0 %
2	26 – 30				0	0	0 %	0	0	0 %
3	31 – 35	1		0%	0	0	0 %	0	0	0 %
4	36 – 40	1	1	100%	0	0	0 %	0	0	0 %
5	41 – 45	3	1	20%	0	0	0 %	0	0	0 %
6	46 – 50	7	5	73%	0	0	0 %	0	0	100%
7	51 – 55	4	2	67%	0	0	0 %	2	1	50 %
8	56 – 60	5	5	85%	2	2	100%	1	0	0%
9	61 – 65	6	4	64%	1	1	100 %	1	0	0%
10	Над 65	2	0	0%	2	0	0 %	1	0	0%
Общо:		29	18							

4.4.3. Педагогически специалисти – образователна и квалификационна характеристика (към 09.2018 г.)

Възраст	Висше образование - магистър	Висше образование – бакалавър	Професионален бакалавър	Средно образование	I ПКС	II ПКС	III ПКС	IV ПКС	V ПКС	Учители	Старши учители	Главни Учители
20 – 25	0	1								1		
26 – 30	1	3	1	1				1	1	6		
31 – 35	4	8						1	3	13		
36 – 40	4	3							2	7		
41 – 45	13	5		1				4	5	9	7	
46 – 50	16	5	1	1	1	1	1	3	7	5	14	2
51 – 55	16				1	5		1	4	1	12	1
56 – 60	26				1	9	1		3	4	18	2
61 – 65	16				4	3			4	1	13	1
Над 65	8		1			4	4			3	6	

4.5. Материална база:

Средно училище за хуманитарни науки и изкуства „Константин Преславски“ разполага с просторна и модерна материална база, включваща 33 учебни кабинети, 14 кабинети за индивидуално обучение по музика, 4 ателиета по изобразително изкуство, 3 хореографски зали със съблекални и бани, концертна зала, библиотека, галерия, музейна сбирка, гардероб с голям брой носии от различни фолклорни региони, физкултурен салон, хранилища, лаборатории, архив. Със средства от делегирания бюджет и спонсорство от училищното настоятелство е подменена вътрешната и външната дограма, обзавеждането в повечето класни стаи, подменена е подовата настилка във всички кабинети и зали; санирани са санитарните възли, преасфалтиран е училищният двор, зелените площи в двора са поддържани и обогатени с нови растителни видове, подменена е дворната настилка пред централния вход, обновено е централното стълбище, преобоядисани са всички коридори и учебни помещения. Изградена е вътрешноучилищна интернет мрежа до всеки кабинет, 17 кабинета са оборудвани с интерактивни дъски, два кабинета са оборудвани с терминални станции. В част от обучението се използва софтуерната система Енвижън. Седем кабинета са оборудвани с големи LED екрани. Монтирани са проектори, учителите разполагат с преносими и стационарни компютри, копирна и размножителна техника. Осигурени са учебно-технически и дидактически средства за модерно и резултатно обучение, които ежегодно се обновяват и обогатяват. Оборудвани са 392 индивидуални учебни места в кабинетите, като тази дейност ще продължи и през следващите години. За развитие и изява на научния и творческия потенциал на учениците училището разполага с концертна зала, училищна галерия, училищна учебна сбирка по история и етнография, училищна библиотека с почти 9000 заглавия.

Откритата спортна база включва футболно, хандбално, волейболно и баскетболни игрища, лекоатлетическа писта и спортен кът с многофункционални тренировъчни уреди.

Голяма част от класните стаи и подходите към тях са под постоянно видео-наблюдение. Изградена е пожаро-известителна система. Изходите на училището са осигурени с антипаник брави. Осигурен е пропускателен режим. Постоянно дежурство има в медицинския кабинет. Обособена е и функционира училищна лавка.

Училището е газифицирано. В сервизните помещения са осигурени топла вода, санитарни и хигиенни материали. Поддържа се постоянно необходимата чистота.

4.6. Проекти:

Училището работи по международните проекти „Еразъм +“, по националните проекти и програми Без свободен час, Квалификация на педагогическите кадри, Грижа за всеки ученик и др. Партньори сме и по проекти на Община Варна, свързани с културния календар на града и за подобряване на материалната база. Училището, съвместно с училищното настоятелство,

финансира дейности, свързани с изследователската дейност на учениците, творческите лагери, пленери и археологическите експедиции.

4.7. Училището сътрудничи със следните български университети и културни институти:

Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“, Шуменски университет „Еп. Константин Преславски“, Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство – гр. Пловдив, Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, Нов български университет, Националната художествена академия, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

СУ за ХНИ „К. Преславски“ е базово училище за провеждане на педагогическа практика на ВСУ „Ч. Храбър“. Активен партньор е и реализира съвместни проекти с Варненска и Великопреславска митрополия, Регионална библиотека „П. Славейков“, Парк-музей „Вл. Варненчик“, Военноморски музей, Археологически музей, Градска художествената галерия „Б. Георгиев“, Радио Варна, Регионален телевизионен център Варна, Телевизия Черно море, Драматичен театър и опера „Ст. Бъчваров“, Регионален държавен архив - Варна, Етнографски музей - Варна.

5. СИТУАЦИОНЕН АНАЛИЗ

Предимства	Проблеми
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Утвърден и системно отстояван авторитет, придобит заради иновативни подходи в организацията и съдържанието на учебния процес. ➤ Придобит статут на иновативно училище. ➤ Изградена интегрирана система от профили: хуманитарни науки, чуждоезиков, обществени науки и изкуства. ➤ Професионално обучение по професии в областта на танцовото изкуство. ➤ Административното ръководство и учителската колегия постоянно демонстрират воля и възможности за възприемане на нови педагогически подходи и практики с цел постигане на високи образователни и възпитателни резултати. ➤ Ефективно дългосрочно и краткосрочно планиране на дейността чрез успешно реализирана стратегия и годишни планове за всяка учебна година. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Чести промени в нормативната уредба. ➤ Нормативното изискване за преминаване на училището на едносменен режим на обучение със съответното драстично намаляване на броя на паралелките, учениците, учителите и служителите. ➤ Липса на официални учебни помагала по учебните предмети, разширяващи обучението по профилите и по професията. ➤ Липса на опит и процедури за изследване динамиката в интересите и нагласите на учениците, чието кандидатстване в различните етапи на основното и средното образование предстои. ➤ Непоследователност и недостатъчна разгласа в организацията на школи и курсове за ученици, чието кандидатстване в пети и осми и клас предстои. ➤ Непълноценно използване възможностите на училищния сайт за презентирание на постиженията и изявите на учениците.

Оперативното планиране, ръководство и контрол се реализира чрез седмични задачи.

➤ Екипност в ръководенето, планирането и контролирането на дейностите, свързани с реализирането на образователните и възпитателни цели и задачи.

➤ На функционално равнище дейностите се планират и организират чрез методически обединения. Те са и основна организационна форма на вътрешноучилищната квалификация.

➤ Ежегодно реализиран прием на ученици в условията на силна конкурентна среда, особено в областта на профилите по изкуствата.

➤ Устойчив прием в пети и в осми клас.

➤ Привличане на ученици от други общини и области.

➤ Участие и висока резултатност на учениците в олимпиади, състезания и конкурси чрез завоюването на огромен брой призови места.

➤ Отлична реализация на учениците след завършване на средно образование.

➤ Наличие на учебни планове, предлагащи различни варианти за изучаването на чужди езици – с интензивно, разширено или стандартно изучаване, като първи или като втори чужд език.

➤ Опит и методическа база в създаването и реализирането на учебни програми по учебни предмети, разширяващи обхвата на профилираното обучение.

➤ Високи нива на предлаганото профилирано обучение и професионално образование и успеваемост на учениците във всички формати на външните оценявания и държавните зрелостни изпити.

➤ Училището е изпитен център за получаване на международни сертификати по английски език.

➤ Прагматично ориентирано сътрудничество с ВУЗ чрез сключени и ежегодно актуализирани договори.

➤ Активна международна дейност чрез участие в проектите по програма „Еразъм+”.

➤ Училището е уникално средище за съхраняване на българската културна

➤ Недостатъчна ангажираност на колектива за популяризиране на дейностите и успехите на учениците.

➤ Недостатъчна закрита спортна база.

➤ Неефективно използване на вътрешния двор за разкриване на допълнителни възможности за спорт на открито.

➤ Предстоящи големи финансови инвестиции със средства от делегирания бюджет в материалната база, нетърпящи отлагане: промени в архитектурната среда и приспособяването ѝ за деца със СОП, външно саниране на училището; ремонт на покрив.

➤ Липса на столово хранене за учениците.

➤ Темповете на постигане на дигитални компетентности от учениците пораждат потребност от активна квалификационна дейност с учителите.

➤ Проблеми при подбора на кадри за попълване на колектива с учители по различни предмети.

➤ Негативни тенденции във възрастовата характеристика на педагогическия и непедагогическия персонал.

идентичност и придобиване на знания и умения, за нейното презентиране в слово, музика, танц и изобразително изкуство.

➤ Създадена е традиция за формиране на гражданско и патриотично съзнание чрез системно провеждане на открити уроци по родолюбие.

➤ Многообразие от извънкласни форми на работа за развитие на творческите заложби на учениците – хорове, танцови състави, оркестри, школи, студия.

➤ Училището е утвърдено на общинско и национално ниво чрез поредица от ежегодни дейности и прояви – художествена галерия с календарен план; концертна дейност; училищна сбирка от експонати по археология и етнология с годишен експозиционен план; Национална конференция по литература, история и философия; Пролетен салон на изкуствата; ежегоден алманах; училищен вестник; открити творчески работилници и майсторски класове; открити уроци по родолюбие.

➤ Висок образователен и квалификационен статус на преподавателския екип с опит в областта на проектите, конкурсните и творческите дейности.

➤ Наличие на две учителски синдикални организации.

➤ Гъвкава система за стимулиране труда на учителите, основно обвързана с резултатите и постиженията на учениците.

➤ Създадена традиция и натрупан опит проблемни ситуации, най-вече свързани с възпитателния процес, да се обсъждат на педагогически колегиуми.

➤ Активно взаимодействие с родителската общност, с Обществения съвет към училището, с Училищното настоятелство, с институциите и обществените организации при постигането на високи възпитателни резултати.

➤ Разработена и стриктно прилагана училищна програма за превенция на тормоза и агресията.

➤ Модерна и постоянно обогатявана материална база.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Подменена външна и вътрешна дограма; сменени подови настилки; поетапно обновяване на столове и чинове в учебните кабинети. ➤ Разнообразие от възможности за използване на електронна техника в урочната дейност. ➤ Отлично разположение на училищната сграда в архитектурния облик на града и транспортните комуникации. 	
<p>Възможности</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Запазване и активна реализация на възможностите, произтичащи от иновативния статут на училището. ➤ Осигуряване на свободен и равен достъп на ученици до образование чрез селекция в три образователни етапа – прогимназиален, първи гимназиален и втори гимназиален. ➤ Съхраняване и доразвиване на традициите, характерни за училището. ➤ Постоянна и настъпателна рекламна дейност за популяризиране на постиженията на възпитаниците на училището. ➤ Изграждане на образователен център от школи и курсове за работа през неучебно време с деца в ученическа и предученическа възраст в областта на езиковата подготовка и на изкуствата. ➤ Доизграждане на системата от информационни източници, позволяващи използването и реализацията на дигитални компетентности в образователния и във възпитателния процес. ➤ Повишаване мотивацията на учениците да продължат образованието си в училището чрез високо качество на образователния процес и атрактивни извънкласни форми на работа. ➤ Активизиране на родителската общност, на ученическата инициативност и обществената ангажираност към образованието за финализиране на дейностите по саниране на сградата, оформяне на вътрешните интериорни пространства и др. ➤ Утвърждаване на училището като център за учене през целия живот с образователни форми в областта на 	<p>Рискове</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Проблеми, произтичащи от нормативната среда, в която училището функционира като институция: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Променяща се нормативна уредба, регулираща училищните дейности.</i> - <i>Липсата на нормативни основания в ЗПУО за изучаването на хореографията като профил.</i> ➤ Възникване на проблеми с приема на ученици в прогимназиален и първи гимназиален етап поради: <ul style="list-style-type: none"> - <i>демографски причини;</i> - <i>променлив през годините интерес към профилиите, предлагани от училището;</i> - <i>неефективна предварителна работа по подготовка на приемните кампани;</i> - <i>неефективна работа с учениците от училището, завършващи седми клас и с техните родители.</i> ➤ Възникване на проблеми с приема на ученици във втори гимназиален етап поради: <ul style="list-style-type: none"> - <i>неудовлетвореност на учениците от предлаганите учебни планове и възможностите на избор на учебни предмети от профилираната и факултативната подготовка;</i> - <i>несвоевременни и неефективни дейности по задържане на учениците, приети в училището и завършващи първи гимназиален етап.</i> ➤ Ограничаване на бюджетните и на собствените приходи поради: <ul style="list-style-type: none"> - <i>намаляване броя на учениците, респективно и на делегираните бюджетни средства и особено тези за профилирана подготовка по изкуствата;</i> - <i>рестриктивни нормативни разпоредби, ограничаващи възможностите за финансово участие на родителите в поддържане и модернизиране на материалната база и в</i>

<p>изкуствата, чуждоезиковото обучение, краезнанието, спорта.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Използване на финансовия ресурс на националните програми “Оптимизация на училищната мрежа”, “ИКТ в училище”, “Без свободен час”, „Твоят час“ и др. ➤ Продължаваща реализация чрез проекти на концепция за интериорно и съдържателно преосмисляне на учебните кабинети по хуманитарните предмети като хранилища на културна и историческа памет. ➤ Двупосочно изграждане на интеграционни модели за сътрудничество с училищата, от които се очакват ученици за реализиране на приема и с ВУЗ по хуманитарните науки, чуждоезиковото обучение и изкуствата. 	<p><i>организацията на извънкласни дейности и изяви.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Недостатъчна ангажираност и обученост на част от учителските кадри при кандидатстване по проекти и програми, което може да доведе до неусвояване на средствата по различни програми и проекти, каквито са НП “Училището - територия на учениците”, НП “Модернизация на материалната база в училище”, проектите към община Варна и др. ➤ При неуспешна процедура за запазване на училището като иновативно следва поетапно отпадане на част от учебните предмети, разширяващи профилите, а това неизбежно ще е свързано със съкращения в учителския състав. ➤ Засилване на тенденциите за агресивно поведение на учениците и превръщане на училището в място за решаване на междуличностни проблеми и конфликти. ➤ Увеличаване на относителния брой на учениците с по-слаба мотивация за учене. ➤ Рискови кадрови решения при подбора на учители поради липса на добре подготвени и мотивирани специалисти с висше образование и педагогическа правоспособност. ➤ Опасност от инциденти поради ограничени възможности и правомощия на порттиерите.
---	---

6. ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ

Приоритетно направление I	Ефективно управление на училището
Приоритетно направление II	Повишаване на качеството и ефективността на училищното образование и възпитание чрез продължаващо прилагане на иновативни образователни подходи.
Приоритетно направление III	<p>Запазване и утвърждаване авторитета на училището чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> - увеличаване публичните изяви на наши ученици на общинско, областно и национално ниво; - широк спектър от извънкласни дейности за свободното време на учениците и създаване на условия за изява на тяхната инициативност и творчество.

Приоритетно направление IV	Взискателност към поведението на учениците чрез категорична позиция срещу агресията, липсата на толерантност и незачитането на правилата.
Приоритетно направление V	Активизиране на взаимодействието с родителската общност, с институциите и организациите за присъствието им като активен участник във възпитателния и образователния процес.
Приоритетно направление VI	Утвърждаване на училището като фактор за укрепване на физическото и психическото здраве на учениците; изграждане на екологична култура, формиране на убеждения и навици за здравословен начин на живот и активно спортуване.

7. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ

7.1. Приоритетно направление I

Ефективно управление на училището

7.1.1. Цели

1. Оптимизиране, обогатяване и поддържане на учебна среда за осъществяване на държавната политика в областта на образованието чрез постигане на компетентностите, заложиени в учебните програми.
2. Утвърждаване на училището като иновативно.
3. Запазване на многообразието от профили и професии и ежегодно реализиране на приема.

7.1.2. Дейности

1. Издигане равнището на общообразователната и профилираната подготовка за постигане на високи резултати при външните оценявания и ДЗИ.
2. Активно управление на учебния процес и извънкласната работа с учениците чрез кадровата политика, контролната и квалификационната дейност.
3. Планиране и реализиране на балансиран и прагматично планиран прием на ученици в прогимназиален и гимназиален етап на средна образователна степен с цел висока мотивация за продължаване и завършване на средното образование в училището.
4. Разширяване на материалната база чрез диалог с институциите за постигане на по-висока ефективност при осигуряването и организацията на учебния процес по физическо възпитание и спорт, по учебните предмети от профилите по изкуствата и за развитие на дигиталните компетентности на учениците.
5. Постоянно и съобразено с технологичните иновации модернизиране и обогатяване на материалната база и учебно-техническите средства.
6. Разширяване на интеграцията с културни институти и ВУЗ за повишаване привлекателността и ефективността на образователния процес, за реализация на

иновативни форми на обучение и презентирание на постигнати в процеса на това обучение резултати.

7. Разработване на училищна програма за реализиране на Национална стратегия за „Учене през целия живот“ чрез планиране и реализация на изпреварващи квалификационни дейности, обвързани с постигане на високи нива в професионалния статус на учителите.

8. Активизиране на участието в национални и международни програми и проекти, както и в проектите на община Варна чрез създаване на проектен екип от учители.

9. Прилагане на системен подход при материалното стимулиране на учители и ученици за постигнати резултати, издигащи авторитета на училището.

10. Създаване на организационни и нормативни условия за по-активно използване от гражданството на възможностите на училището за културни и спортни дейности.

11. Реализиране на целенасочена рекламна стратегия за системно и атрактивно информиране на обществеността за инициативите на училището и постиженията на учениците с цел привличане и задържане на мотивирани ученици.

7.2. Приоритетно направление II

Повишаване на качеството и ефективността на училищното образование и възпитание чрез продължаващо прилагане на иновативни образователни подходи.

7.2.1. Цели

1. Постигане на висока функционална ефективност на образователния процес чрез съхраняването на добрите педагогически практики и активното използване на иновативни образователни модели за организация и съдържание на обучението.

2. Осигуряване на по-голяма практическа приложимост на обучението и ориентирането му към конкретни резултати по придобиването на функционална грамотност.

3. Засилване на възпитателната работа с учениците с оглед по-висока мотивация за постигане на високи образователни резултати.

7.2.2. Дейности

1. Издигане качеството на обучение по всеки учебен предмет и съществено повишаване нивото на познавателните умения, адаптирани към различни форми и начини за практическо прилагане на учебното съдържание и овладяване на компетентности.

2. Диференциация и интеграция на обучението в хуманитарните профили и профилите по изкуствата чрез системно създаване на условия за участие на учениците в учебната работа, извънкласните дейности, сценичните и публичните изяви.

3. Системна дейност по реализирането на кадрова политика, ориентирана към подбор, ефективен контрол и повишаване на образованието и квалификация на учителите.

4. Издигане равнището на родноезиковата подготовка с акцент върху:

4.1. функционалната грамотност, свързана със създаването на различни видове текстове;

4.2. постигане на високи нива на базисната грамотност.

5. Разнообразяване на подходите за повишаване на мотивацията при обучението по природни науки и по математика чрез по-активно ангажиране на учениците в извънкласни дейности и изяви с научно-популярен, игрови, творчески или конкурсен характер.

6. Развиване на творческия потенциал на учениците чрез включването им в различни форми на дейности и изяви, свързани със съхранение и развиване на българските културни традиции в областта на словото, музиката, изобразителното изкуство и танца.

7. Оптимизиране на обучението по хуманитарните науки с оглед съхраняване на българския национален дух във всичките му материални и духовни измерения в условията на един динамично глобализиращ се свят.

8. Повишаване на възможностите на училището за развитие на дигиталните компетентности на учениците.

9. Обвързване на чуждоезиковото обучение със системата от сертификати по европейската езикова рамка. Утвърждаване на училището като изпитен център за получаване на сертификати.

10. Успешно участие във външното и доразвиване и усъвършенстване на системата за вътрешно оценяване.

11. Развиване и подобряване на индивидуалната и диференцирана работа с учениците. Прилагане на подходи, свързани с повишаване успеваемостта на учениците в обучението чрез:

11.1. поставяне на ученика в активна позиция по отношение на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал;

11.2. използване на иновативни педагогически методи и форми за преподаване и научаване на учебни знания;

11.3. активно подпомагане и прилагане на индивидуален подход в работата с ученици, стремящи се към постигане на върхови резултати в различните области на знанието и изкуството;

11.4. извършване на ефективна диференцирана работа с учениците с намалена успеваемост;

11.5. разработване на учебни програми и помагала по учебните предмети, допълващи обучението по профилиите.

12. Създаване на условия за творческа изява на учениците. Откриване на заложбите на всяко дете и насочване на развитието му в област, в която то ще изяви най-добре своя потенциал.

13. Изнасяне на уроци в културни институти и институции, свързани с културно-историческото наследство.

14. Осъществяване на широк спектър от възпитателни въздействия чрез естетизиране на учебната среда. Тематичното профилиране на учебните кабинети като средища за съхраняване на културна памет.

15. Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на родолюбие и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, физическа активност и спорт.

7.3. Приоритетно направление III

Запазване и утвърждаване авторитета на училището като научно, културно и духовно средище чрез:

- увеличаване публичните изяви на наши ученици на общинско, областно и национално ниво;

- широк спектър от извънкласни дейности за свободното време на учениците и създаване на условия за изява на тяхната инициативност и творчество.

7.3.1. Цели

1. Обвързване на учебната дейност с формирането на траен интерес към извънкласните дейности (ИКД).

2. Системно реализиране и разширяване на традиционните за училището извънкласни творчески изяви и интегрирането им в културния календар на община Варна.

3. Предоставяне на възможности за свободен избор на извънкласни дейности чрез съобразяване на образователната и възпитателната среда с многообразните личностни потребности на учениците.

7.3.2. Дейности

1. Промени в статута и организацията на Националната конференция за активно привличане на участници от общинско и национално ниво.

2. Създаване на регламент за организацията на Салона на изкуствата, включващ и дейности, целящи по-широка разгласа и обвързването му с културния афиш на гр. Варна.

3. Разширяване и институционално регламентиране на дейността по организирането на ученически експедиции и учебни практики.

4. Популяризиране на уроците по родолюбие чрез включването им в общинския календар за културна дейност.

5. Интеграция между профилите чрез ежегодно организиране на тематични дейности и изяви в рамките на училищния клуб „Сътворение“.

6. Формиране на умения за изява на творческите възможности на учениците чрез публични и сценични дейности в рамките на „Вечери на науките“.

7. Издигане ролята на училищния вестник като информационен източник за училищния живот и поле на изява на учениците в медийната сфера.

8. Ежегодно издаване на алманаха на училището.

9. Съхраняване на традицията за училищните изложби в арт-салон „Ракурси“ и активизиране на дейностите по привличане интереса на обществеността към дейността на галерията.

10. Обвързване на експозиционния календар на Училищна сбирка по история и етнология с учебния процес.

11. Реализиране на творческия потенциал на учениците и популяризирането на училището чрез индивидуални и колективни участия в общински, национални и международни конкурси, фестивали, събори, изложби, концерти и конференции на учениците от всички профили и професия.

12. Активно и изпреварващо информиране на училищната общност и гражданството за системата от дейности, свързана с годишните продукции, творческите четения, майсторските работилници и откритите уроци по отделните профили и професия.

7.4. Приоритетно направление IV

Взискателност към поведението на учениците чрез категорична позиция срещу агресията, липсата на толерантност и незачитането на правилата.

7.4.1. Цели

1. Повишаване знанията на ученици, учители и родители за същността и последствията от физическия и психически тормоз.
2. Ограничаване на проявите на тормоз и насилие в училище.
3. Създаване на условия за работа в среда на взаимно уважение като възможност за превенция на агресията.

7.4.2. Дейности

1. Актуализиране на политиката за превенция на тормоза, съобразно ЗПУО.
2. Активна дейност на Координационния съвет за превенция на насилието, който да подпомага ученици, учители и родители в разрешаване на конфликтни ситуации.
3. Изследване на проблема за тормоза и насилието периодично чрез провеждане на стандартизирано анкетно проучване.
4. Ежегодно популяризиране на Етичния кодекс „Учител – ученик“ с цел поставяне на ясни граници и изисквания за поведение на взаимна толерантност в училищна среда.
5. Системно обсъждане в паралелките чрез интерактивни форми на ценностите и правилата за недопускане на тормоз и спазване на процедурите за превенция.
6. Провеждане на групови тренинги с учениците с цел да придобият практически умения за социално общуване в посока на взаимно уважение.

7. Дискутиране на проблема за тормоза и насилието с родителите чрез индивидуални и тематични родителски срещи, групова работа с родители.
8. Развиване на училищната система за стимулиране на толерантно поведение чрез разширяване на дейностите за определяне на най-толерантен клас.
9. Популяризиране и стимулиране на прояви на толерантност и добротворство чрез благотворителни инициативи.

7.5. Приоритетно направление V

Активизиране на взаимодействието с родителската общност, с институциите и НПО за присъствието им като активен участник във възпитателния и образователния процес.

7.5.1. Цели

1. Активно участие на родителската общност в дейностите, включени в стратегията за развитие на училището.
2. Успешно приобщаване на родителите към училищната среда.
3. Поддържане и разширяване на връзките с институциите и организациите за повишаване нивото на възпитателния и образователния процес.

7.5.2. Дейности

1. Работа с общественния съвет, подпомагащ училището в прилагането на различни политики и програми.
2. Активизиране на училищното настоятелство за осигуряване на финансови средства за подобряване на училищната среда и решаване на социално-битови проблеми.
3. Инициране и финансиране на проекти и творчески изяви на учениците от училищното настоятелство.
4. Активизиране присъствието на родителите и на обществеността във всички дейности от общоучилищния живот.
5. Изграждане и утвърждаване на нова активна форма на сътрудничество между родители и училище – „Родителско доброволчество“.
6. Активизиране присъствието на родителите в работата на класните ръководители по формиране на паралелковите колективи.
7. Ежегодно планиране на съвместни дейности с Дирекция „Превенции“ към община Варна.
8. Устойчиво популяризиране на добри практики, свързани с връстниковия подход чрез провеждане на уроци по превенция на трафик на хора, психоактивни вещества, ХИВ-СПИН и интернет-тормоз.

9. Подобряване на взаимодействието между училището, Държавната агенция за закрила на детето и Дирекция за социално подпомагане чрез повишаване на ефективността при подпомагане на уязвимите групи.

10. Своевременно информирание на институциите при работа с деца и родители, влизаци в уязвимите групи, както и всички случаи, свързани с нарушаване правата на детето.

11. Ежегодно провеждане на срещи с представители на Варненски районен съд и КАТ с цел повишаване на информираността на учениците за последиците от нарушаване на закона.

12. Установяване на контакт с Центрове за личностно развитие с цел осигуряване на подкрепа за развиване на способностите и уменията на учениците.

13. Изработване и ежегодно актуализиране на списък от НПО, които предлагат програми и проекти, реално и ефективно подобряващи образователния и възпитателен процес.

7.6. Приоритетно направление VI

Утвърждаване на училището като фактор за укрепване на физическото и психическото здраве на учениците; изграждане на екологична култура, формиране на убеждения и навици за здравословен начин на живот и активно спортуване.

7.6.1. Цели

1. Формиране на убеждения у учениците за необходимостта от здравословен начин на живот.
2. Активизиране на ангажираността на учениците с екологични дейности.
3. Създаване на материални и организационни условия за активно спортуване.

7.6.2. Дейности

1. Идентифициране и превенция на факторите, създаващи риск за физическото и психическото здраве на младите хора.
2. Разработване и разпространение на здравна информация по проблеми, съобразени с възрастовите особености на учениците.
3. Инициране и подпомагане създаването на мрежа от здравни клубове по класове, организирани от Ученическия съвет.
4. Масовизиране на прилагането на подхода „Връстници обучават връстници“ с цел придобиване на знания, нагласи и умения за здравословен начин на живот, безопасно поведение и избягване на рискови за здравето на младия човек практики.

5. Създаване на договорни отношения с БЧК, с неправителствени организации и сдружения за реализиране на информационни кампании и системни дейности, свързани със здравословния начин на живот.
6. Създаване на съвместна програма с Училищното настоятелство за активизиране на ученическия масов спорт и туризъм с участието на родителите.
7. Увеличаване на закритата спортна база на училището чрез преобразуване на помещения в зали за спортна и фитнес дейност.
8. Проучване и реализация на възможностите за провеждане на спортните игри от третия час по физическо възпитание и спорт в откритата и закритата спортна база, стопанисвана от община Варна.
9. Активизиране на работата по екологични проекти и популяризирането им чрез училищния вестник, училищния сайт, Ученическия съвет.
10. Създаване и реализация на съвместна програма с Училищното настоятелство, насочена към екологизиране на цялостната учебна среда в училището под надслов „Ние и нашето училище“.

8. ДОКУМЕНТИ

1. Доклад на европейската комисия по образование „Образование и обучение 2020“
2. Национална програма за развитие на България 2020
3. Закон за предучилищното и училищно образование (ЗПУО)
4. Стандарти за прилагане на ЗПУО
5. Национална програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
6. Национална стратегия за младежта (2012-2020)
7. Национална стратегия за образованието
8. Общинска стратегия за образованието